

4. Rai A., Graham S., Doms M. Patent Reform. 2010 режим доступа: <http://www.economist.com/node/18389167>
5. Wessel D. The \$13 trillion Question: Managing the US Government Debt, - NY.:Brookings Press, 2015.
6. Felitsina S.B. How the patent system of the USA is going to change . The Russian library of intellectual property (electronic source: <http://www.rbis.su/article.php?article=56>) (Фелицына С.Б. Как изменится патентная система США. Российская библиотека интеллектуальной собственности. [Электронный ресурс]. - режим доступа: <http://www.rbis.su/article.php?article=56>)
7. Forbes S. & Ames E. Money: How the destruction of the Dollar threatens the Global economy & what we can do about it. – McGraw Hill. 2014 – 272 P.
8. Karisson C. & Anderson M. Handbook of Research. Methods & applications in economic Geography (handbook of Research methods & application series). – Edward Elgar, 2015. – 672 P.

UDC 339.9

«KNOWLEDGE ECONOMY» – IS THE FOUNDATION OF THE POST-INDUSTRIAL MODEL OF THE WORLD ECONOMY

«ЕКОНОМІКА ЗНАНЬ» – ФУНДАМЕНТ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОЇ МОДЕЛІ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Gurova Yuliya

*The candidate of economic sciences (PhD)
of the Department of International Economics
SHEE "Kyiv National Economic University named after
Vadym Hetman"
Kyiv, Ukraine*

Гурова Юлія Сергіївна,

*Кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри міжнародної економіки
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
Місто Київ, Україна*

Abstract

In this article the the model of modern economic development of the global economy, its features, descriptions and requirements, is certain to the countries for their successful management. Formulated and set essence and features of « knowledge economy ».

Key words. *Intellectual globalization, human resource, human development, intellectualization, intellectual centers, global competitiveness, «knowledge economy», innovative development.*

Анотація

В даній статті визначено модель сучасного глобального економічного розвитку, її особливості, характеристики та виклики до країн задля їх успішного господарювання. Сформульовано та встановлено сутність та особливості «економіки знань».

Ключові слова. *Інтелектуальна глобалізація, людський ресурс, людський розвиток, інтелектуалізація, інтелектуальні центри, глобальна конкурентоспроможність, «економіка знань», інноваційний розвиток.*

Основні тренди розвитку світового господарства на початку третього тисячоліття, обумовлені глобальними трансформаціями, проявляються, з одного боку, у корінних змінах матеріально-технічних основ виробництва, його інтелектуалізації та сайєнтифікації, форму-

ванні глобальної економічної системи, пріоритетності загальнолюдських цінностей та утвердженні міжнародних універсальних стандартів життя. За результатами 2015 року у світовому рейтингу за Індексом глобальної конкурентоспроможності (The Global Competitiveness

Index, GCI) лідерами є ті країни, які створили умови для всебічного, творчого розвитку людини, а саме: Швейцарія (значення індексу 5,76), Сінгапур (значення індексу 5,68), Сполучені Штати Америки (значення індексу 5,61), Німеччина (значення індексу 5,53), Нідерланди (значення індексу 5,5), Японія (значення індексу 5,47), Гонконг (значення індексу 5,46), Фінляндія (значення індексу 5,45), Швеція (значення індексу 5,43), Великобританія (значення індексу 5,43) [9].

Не випадково, що вже на початку XXI ст. питома вага нових знань, які втілюються в товарах, технологіях, освіті, організації виробництва в розвинутих країнах становить від 70% до 85% ВВП [15, с. 750].

На сучасній фазі формування глобальної економічної системи на постіндустріальних засадах економічне зростання окремих країн та їх міжнародна конкурентоспроможність визначальною мірою обумовлюються інтелектуалізацією виробництва. Під ним автор розуміє превалювання в забезпеченні зростання продуктивності праці інтелектуальних чинників, результатом чого є перманентне продукування інноваційних товарів та послуг, які стають постійним та найважливішим компонентом економічного прогресу.

При цьому роль основного фактора економічного зростання відводиться інтелекту, знанням та компетенціям, які персоніфіковані у людині. Фундаментом постіндустріальної моделі світового господарства, яка нині формується, стає «нова економіка», яку ще називають «економікою знань», наголошуючи таким чином на ключовій ролі у сучасному глобальному розвитку та міжнародній конкурентоспроможності країн науки та освіти, покликаних розкрити природні здібності, закладені у кожній людині. І якщо індустріальному суспільству було властивим домінування матеріально-речових елементів у створенні суспільного продукту з превалюванням фізичної, уречевленої праці, яка панувала над людиною, то у постіндустріальному виробництві провідна роль належить виключно інтелектуальній праці, тобто праці людини, озброєної науково-технічними знаннями, людині-особистості, людині-інтелектуалу.

Сучасна економічна модель постіндустріального суспільства «економіка знань» в першу чергу характеризується формуванням більшої частини створеної вартості товарів та послуг саме за рахунок знань, що призводить до зростання наукоємної виробленої продукції і розвиток ринку інтелектуальних товарів і послуг.

Починаючи з 2005 року в рамках спеціальної програми «Знання для розвитку» (Knowledge for Development) група Світового банку розробила, розраховує та періодично публікує Індекс економіки знань (The Knowledge Economy Index) та Індекс знань (The Knowledge Index) країн світу та Рейтинг країн світу у відповідності до Індексу економіки знань.

В таблиці 1 [18] подано місця в глобальному рейтингу за Індексом економіки знань та значення Індексу економіки знань для країн Великої сімки, України та деяких країн БРІКС. За даними таблиці можемо

зробити висновок, що і до тепер лідерами на шляху до переформатування національних господарств в досконалу модель «економіки знань» залишаються провідні провідні постіндустріальні країни.

Таблиця 1. Глобальний рейтинг Індексу економіки знань (Knowledge Economy Index) Країн Великої сімки, України та деяких країн БРІКС в 2012 р. та динаміка значень Індексу в 2000, 2012 р.р.

Рейтинг у 2012 р.	Економіка	Значення індексу	
		2000 р.	2012 р.
1	Швеція	9,65	9,43
5	Норвегія	9,25	9,11
7	Канада	9,07	8,92
8	Німеччина	8,84	8,90
10	Швейцарія	9,28	8,87
13	Сполучені Штати Америки	9,28	8,77
14	Велика Британія	8,89	8,76
22	Японія	8,81	8,28
23	Сінгапур	8,57	8,26
24	Франція	8,53	8,21
30	Італія	7,98	7,89
54	Росія	5,28	5,78
55	Україна	5,65	5,73
83	Китай	3,83	4,37
109	Індія	3,14	3,06

Джерело: побудовано автором за [18].

Модель економіки, заснованої на знаннях, має низку характерних особливостей, основними з них можна визначити наступні:

1) завдяки темпам та обсягам науково-технічного розвитку, зростання науково-технічного потенціалу економіки значно випереджає вдосконалення якості підготовки трудових ресурсів та матеріально-технічної бази виробничих потужностей в країні;

2) можливість оптимізувати та мінімізувати транзакційні витрати;

3) підвищення та посилення ролі інтелектуального потенціалу менеджменту компаній. Підвищення значущості, ефективності та вартості результатів прийняття управлінцями стратегічних рішень. Або розмір «ціни» стратегічних помилок, пов'язаних з інтелектуальними ресурсами і продуктами;

4) наступна особливість полягає в тому, що в умовах постійного оновлення вимог та викликів глобального розвитку до технологічного розвитку, оснащення, знань, професійної підготовки спеціалістів і жорсткої конкуренції, люди виявляються перед необхідністю постійного навчання (lifelong learning — навчання впродовж життя);

5) в якості п'ятої особливості визначаємо постійне прагнення компаній до інтелектуального та технологічного розвитку - інтелектуального та технологічного лідерства.

Ми вважаємо, що за такої моделі господарювання пріоритетними є: цілеспрямоване ефективне стратегічне управління інтелектуальними ресурсами, спрямованість на технологічний розвиток, розвиток та накопичення інтелектуального капіталу корпорації та суспільства в цілому, фінансування та здійснення інноваційних розробок; а також, формування «здорового» конкурентного середовища, яке стимулює суб'єктів міжнародних економічних відносин до такого розвитку.

У глобальному конкурентному середовищі жодна країна неспроможна сформувати стратегічні конкурентні переваги, залишаючись остороною інтелектуалізації та сайєнтифікації виробництва, без розробки високотехнологічних продуктів та розвитку науково-технічного потенціалу, без застосування інновацій та інформаційних технологій. Відповідно модифікації зазнає і система факторів міжнародної конкурентоспроможності країн, в якій починають превалювати ті, що пов'язані з можливостями держав генерувати знання та інновації; з їх володінням високими технологіями та інформаційними комунікаціями, а також соціальною та сервісною інфраструктурою, спрямованих та розвиток основного фактора стратегічних конкурентних переваг держав – людського ресурсу.

Ключова роль людського компоненту у забезпеченні стратегічних конкурентних переваг країн-лідерів на глобальних ринках обумовлена тим, що в умовах їх переходу до постіндустріальної моделі розвитку істотної модернізації зазнає ієрархічна структура факторів міжнародної конкурентоспроможності країн. На зміну статичних чинників, котрі пов'язані із забезпеченістю матеріальними, фінансовими та трудовими ресурсами, на перший план висувуються динамічні фактори конкурентоспроможності – потужність інноваційного потенціалу держав та їх можливості опанувати науково-технологічну модель економічного розвитку.

Між тим, вищеназвані фактори є похідними від якості людського ресурсу національної економіки, оскільки в епоху інтелектуалізації та сайєнтифікації виробництва визначальну роль у виробничому процесі починає відігравати не стільки фізична, скільки інтелектуальна, розумова, творча праця індивідів. Людський інтелект, вміння, компетенції та мотивація до творчої діяльності стали найважливішою ланкою суспільного відтворення, від яких залежить поступальний розвиток будь-якої національної економіки, завоювання та утримання нею передових позицій у світових інноваційних процесах і, як наслідок, – забезпечення високого конкурентного статусу. Маємо зазначити, що економічну категорію «людський ресурс» ми кваліфікуємо, як сукупність фізичних та розумових здібностей асоційованого працівника національної економіки, його ментальних особливостей, накопичених ним знань, навичок, інформації та досвіду, що дозволяє у процесі його творчої (креативної) діяльності створювати матеріальні, духовні та інтелектуальні продукти. В даному аспекті слід відмі-

тити, що якість людського ресурсу нації можна оцінити не лише за його інтелектуальними, етичними і духовними складовими, але й матеріальним проявом, що піддається дослідженню та кількісному аналізу.

Можна сміливо стверджувати, що на сьогодні люди, які втілюють знання, професійний досвід, навички, трудову мотивацію, поведінку та ментальність формують в сукупності основне багатство будь-якої нації. Лише людський ресурс, являючись єдиним носієм знань, накопичених попередніми поколіннями, та обробляючи величезні масиви сучасної інформації, здатний (за принципом переходу кількості в якість) генерувати (прирошувати) нові знання, а відтак – підвищувати ринкову вартість створених ним продуктів.

Це настійно вимагає від держав, що претендують на роль активних акторів у світогосподарських процесах, формування високої якості розвитку людського ресурсу, яка «матеріалізується» у відповідних стандартах інтелектуального та освітньо-кваліфікаційного рівня населення, високих параметрах фізичного, психічного та соціального здоров'я нації, адекватності пропозиції на ринку праці його потребам та структурі зайнятості.

Як свідчить світовий досвід, конкурентоспроможними на сьогодні є, насамперед, ті країни, які найефективніше використовують саме фактор «людський ресурс» через створення сприятливих умов для всебічного, творчого розвитку людини на основі масштабних інвестицій в людський капітал та інтелектуальну «насиченість» масових професій. Дану тезу підтверджують, зокрема, рейтинги міжнародної конкурентоспроможності країн, які щорічно розраховуються експертами Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ). Згідно останньої Доповіді про глобальну конкурентоспроможність, лідируючі позиції у країновому рейтингу конкурентоспроможності займають держави, котрим належать і провідні позиції у рейтингу індексу людського розвитку (табл. 2) [9], [19].

Постіндустріальна економіка демонструє реальну можливість заробляти не стільки шляхом виробництва традиційних видів продукції, скільки інтелектом і творчою працею. Узагальнюючи такого роду зміни в національних економіках провідних країн світу, чимало дослідників, зокрема Д.Белл, кваліфікує постіндустріальне суспільство як таке, в якому домінуючою галуззю є послуги, а провідним класом – технократи, консультанти та експерти [4, с. 65].

Основним фундаментом та ефективності моделі «економіки знань» є так званий «трикутник знань» (Triangle of Knowledge). «Трикутник знань» — це об'єднання трьох складових «інновації — освіта — дослідження» та міцний взаємозв'язок між ними; взаємодія, здійснювана в рамках співпраці в класичному варіанті: університетів, бізнес-підприємств і органів державної влади. Саме на таку співпрацю мають бути націлені усі учасники таких взаємовідносин, і особливо має бути зацікавленою в такій тісній взаємодії кожна держава. Зважаючи на те, що

Таблиця 2. Глобальні країнові рейтинги Індексу людського розвитку (HDI) та Індексу глобальної конкурентоспроможності (GCI) окремих країн

GCI (The Global Competitiveness Index 2014–2015)		
Рейтинг	Економіка	Індекс
1	Швейцарія	5,7
2	Сінгапур	5,6
3	Сполуч. Штати Америки	5,5
4	Фінляндія	5,5
5	Німеччина	5,5
6	Японія	5,5
7	Гонконг	5,5
8	Нідерланди	5,5
9	Велика Британія	5,4
10	Швеція	5,4
11	Норвегія	5,4
12	ОАЕ	5,3
13	Данія	5,3
14	Тайвань	5,3
15	Канада	5,2
16	Катар	5,2
17	Нова Зеландія	5,2
18	Бельгія	5,2
19	Люксембург	5,2
20	Малайзія	5,2
21	Австрія	5,2
22	Австралія	5,1
23	Франція	5,1
24	Саудівська Аравія	5,1
25	Ірландія	5
26	Південна Корея	5
27	Ізраїль	4,9
28	Китай	4,9
29	Естонія	4,7
30	Ісландія	4,7
76	Україна	4,1

Джерело: побудовано автором за [9], [19].

HDI (The Human Development Index 2014)		
Рейтинг	Економіка	Індекс
1	Норвегія	0,944
2	Австралія	0,933
3	Швейцарія	0,917
4	Нідерланди	0,915
5	Сполуч. Штати Америки	0,914
6	Німеччина	0,911
7	Нова Зеландія	0,91
8	Канада	0,902
9	Сінгапур	0,901
10	Данія	0,9
11	Ірландія	0,899
12	Швеція	0,898
13	Ісландія	0,895
14	Велика Британія	0,892
15	Гонконг	0,891
15	Південна Корея	0,891
17	Японія	0,89
18	Ліхтенштейн	0,889
19	Ізраїль	0,888
20	Франція	0,884
21	Австрія	0,881
21	Бельгія	0,881
21	Люксембург	0,881
24	Фінляндія	0,879
25	Словенія	0,874
26	Італія	0,872
27	Іспанія	0,869
28	Чехія	0,861
29	Греція	0,853
30	Бруней	0,852
83	Україна	0,734

саме формування та успішне функціонування таких «трикутників знань» в державі призведе до бажаного синергічного ефекту, такого необхідного для економічного, технологічного, інтелектуального розвитку країни, трансформації економіки країни в «економіку знань». Далі маємо намір визначити ключових учасників таких взаємовідносин.

Історично склалося та традиційно вважається, що перше почесне місце в класифікації інтелектуальних центрів справедливо посідають класичні університети. Класичні університети є Alma Mater освіти, науки та знань. Саме в цих закладах, а деякі з них мають багатовікову історію та традиції, народжуються, акумулюються та концентруються наукові надбання, нові знання, теоретичні вчення. Саме в цих осередках створені усі умови задля креативної, інноваційної діяльності найпотужніших науковців, вчених, теоретиків. Саме на базі університетів створюються та розвиваються в науковому просторі наукові школи. Друга найважливіша функція університетів – забезпечення масової освіти, передача та розробка методологій для якісного та ефективного трансферу знань, навичок та компетенцій тим, хто навчається та здобуває освіту.

Університети мають створювати усі умови для постійного руху, пошуку, трансформацій та креативних зрушень в прогресивному розвитку науки, освіти, ін-

новацій, як з боку науково-педагогічного персоналу, так і з боку студентів та випускників, аспірантів та докторантів.

Період навчання в університеті – дуже відповідальний етап в житті кожної людини, формуванні в людині особистості, фахівця, професіонала. Для кожної держави університети – це ключовий базис в формуванні кваліфікаційно-професійного складу населення, а відтак і один з найвагоміших факторів соціально-економічного розвитку держави, додаткове джерело державного бюджету, у випадку надання освітніх послуг студентам-іноземцям.

Такі авторитетні установи, як: британська консалтингова компанія Quacquarelli Symonds (QS) та Британське видання Times Higher Education, розробили методологію вивчення та визначення глобальних Рейтингів найкращих університетів світу QS World University Rankings та THE World University Rankings відповідно, та британське видання Times Higher Education оприлюднило Рейтинг найкращих університетів країн, що розвиваються 2015–2016 (Times Higher Education BRICS & Emerging Economies 2015–2016) [11], [12], [13]. В Рейтинг увійшли 200 університетів. Усі вони належать провідним постіндустріальним країнам. Так, за версією Times Higher Education в топ-20 Рейтингу найкращих університетів світу 2015 р. увійшли наступні університети (табл. 3).

Таблиця 3. Топ-20 Рейтингу найкращих університетів світу, Times Higher Education: THE World University Rankings 2015–2016

Рейтинг	Університет		Країна
1	Каліфорнійський технологічний інститут	California Institute of Technology	США
2	Оксфордський університет	University of Oxford	Велика Британія
3	Стенфордський університет	Stanford University	США
4	Кембріджський університет	University of Cambridge	Велика Британія
5	Масачусетський технологічний інститут	Massachusetts Institute of Technology	США
6	Гарвардський університет	Harvard University	США
7	Прінстонський університет	Princeton University	США
8	Імперський коледж Лондона	Imperial College London	Велика Британія
9	Швейцарський федеральний технологічний інститут в Цюріху	ETH Zürich — Swiss Federal Institute of Technology Zurich	Швейцарія
10	Чиказький університет	University of Chicago	США
11	Університет Джонса Хопкінса	Johns Hopkins University	США
12	Йельський університет	Yale University	США
13	Каліфорнійський університет в Берклі	University of California, Berkeley	США
14	Університетський коледж Лондона	University College London	Велика Британія
15	Колумбійський університет	Columbia University	США
16	Каліфорнійський університет Лос-Анджелесу	University of California, Los Angeles	США
17	Університет штату Пенсільванія	University of Pennsylvania	США
18	Корнельський університет	Cornell University	США
19	Університет Торонто	University of Toronto	Канада
20	Університет Дьюка	Duke University	США

Складено автором за[11], [12], [13].

Як бачимо, в даному Рейтингу із значною перевагою лідуєть університети США.

Завдяки глобалізаційним процесам, однією з сучасних тенденцій в університетській діяльності є явище «університетів в університетах», – яке описується відносною свободою та мобільністю викладачів. Можливістю викладачів вільно обирати, готувати та розробляти курси наук та дисциплін для вивчення та

дослідження, та викладати їх в різних університетах світу. Найчастіше, звичайно, такими науками та дисциплінами стають найактуальніші на певний момент науки. Дана ситуація також описана у Доповіді «Промисловість, наука та технології в 2013 році» (Science, Technology and Industry Scoreboard 2013), яку опублікувала ОЕСР та яка присвячена світовим тенденціям в галузі знань та інновацій. Так, в Доповіді зазначено, що зростає мобільність наукових співробітників [7].

Повертаючись, до трикутника знань, маємо зазначити, що усі університетські надбання, результати фундаментальних досліджень, досягнення мають бути реалізовані в практичній площині, тобто мають приносити суспільну користь та мати корисний ефект. А також, і викладачі, як це багато років здійснюється в постіндустріальних країнах, проводити власну приватну практику задля відчуття потреб, викликів сучасності. І створення більш корисних надбань. На жаль, в нашій країні такі неускладнені можливості мають лише викладачі обмеженого кола напрямків спеціалізацій, наприклад, юридичного, медичного спрямувань, – практикуючі адвокати, лікарі. Інші викладачі через певну недосконалість та прогалини в законодавстві мають певні ускладнення. Тобто, механізм ще потребує ретельного перегляду та вдосконалення.

Надзвичайно важливою основою в побудові інноваційно-орієнтованої моделі «економіки знань» є поєднання двох процесів: розробка новітніх досліджень, технологій та знань, та їх втілення в реальній практичній площині.

На сьогоднішній день найдосконалішою формою організації, яка втілює в життя прикладні інноваційні дослідження – є технополіси та технопарки, які існують та функціонують при університетах, науково-дослідних інститутах та компаніях-гігантах (транснаціональних корпораціях, глобальних компаніях та багатонаціональних компаніях).

Технологічні парки - це найбільш масштабні інноваційні центри, у яких існують максимально сприятливі умови для створення інноваційних проектів, проведення НДДКР. До їх організаційної структури належать оснащені лабораторії, наукові центри, дослідні та інформаційно-комунікаційні центри. Уряди держав постіндустріальної моделі економічного розвитку, топ-менеджмент провідних університетів та компаній-гігантів чудово розуміють, що саме в таких центрах відбуваються найвагоміші інноваційні зрушення та формується додаткова вартість продукції, тому щедро фінансують та забезпечують діяльність таких центрів.

Основною метою діяльності технопарків – є практична реалізація та втілення наукових, науково-технологічних, НДДКР в реальну площину; комерціалізація таких проектів з подальшою передачею до виробничих підприємств.

Вперше сформовані в другій половині минулого сторіччя, міцно закріпили свої позиції, активно розвиваються, розширюють географію своєї діяльності. У світі на сьогодні нараховується декілька сотень тех-

нопарків різних видів, які успішно функціонують. Позитивним фактом для глобального розвитку є факт розповсюдження діяльності технопарків по усьому світу, відкриття нових технопарків в країнах з економіками, що трансформуються та розвивається. Країнами-лідерами за кількістю, якісними та кількісними показниками діяльності, є це природно, є країни постіндустріальної моделі розвитку: США, провідні західноєвропейські країни, Японія, останніми десятиліттями до даної групи намагається долучитися Китай. Уряди держав ясно розуміють, що активна результативна розгалужена діяльність технопарків країні є вагомою запорукою побудови інноваційної моделі розвитку країни, моделі «економіки знань», модернізації економіки взагалі, підвищення міжнародної конкурентоспроможності країни в світовому рейтингу. Тому в своїх національних стратегіях розвитку закладають та активно розвивають, сприяють, фінансують такі об'єкти, як технопарки. Таким чином, наука як генератор нових знань визнана даними країнами національним пріоритетом розвитку і головним фактором реформування економіки [17].

Як ми вже зазначали, лідером за кількісними та якісними показниками діяльності є Сполучені Штати Америки. З 25 найбільших університетів США 23 мають наукові парки, у яких створено сотні компаній і багато тисяч робочих місць. Наймасштабнішими з них є Стенфордський технопарк (в структурі 30 інститутів, центрів і лабораторій) та Массачусетський (Массачусетський технологічний інститут - Університет і дослідницький центр, розташований в Кембриджі). На базі Стенфордського функціонує технополіс «Silicon Valley» («Силіконова долина»), він є найбільшим центром, у якому зосереджено 20 % світового виробництва комп'ютерів та електронних компонентів, розміщено 17 великих фірм електронної промисловості. [14].

Науково-технічні парки набули високого ступеня розвитку в Європі та Азії. В таблиці 4 систематизовано та подано деяку доступну інформацію про технопарки Європи.

Таблиця 4. Інформація про найуспішніші технопарки європейського та азійського регіонів

Технопарк	Географічне розташування	Основна інформація
Кембриджський технопарк	Велика Британія	Кембридж, високі технології, Рік заснування, зараз нараховує 350 фірм
«Софія-Антиполіс»	Франція	26 промислових підприємств, 14 дослідних лабораторій, інноваційних центрів, у яких було зайнято близько 4 тис. чол. Серед клієнтів «Доу кемікал», «Л'Ореаль», «Нестле» та ін.
«Же-рлан біо-поль»	Франція, м. Ліон	біотехнології
«Технополіс новус ортус»	Італія, м. Барі	

Чеський технопарк	Чехія	Технічний університет Борно. Організатори Технічний університет Борно, мерія міста Борно й транснаціональна компанія P&G, 2000 р.
Латвійський Технологічний Центр (ЛТЦ)	Латвія	створений у червні 1993 р. Засновниками були Ризький Муніципалітет, латвійська Академія Наук, Інститут фізичної енергії, Асоціація латвійських Науково-технічних Суспільств.
Технологічний парк Клайпеди	Литва, м. Клайпеда	Клайпедський університет. Розвиток регіональних компаній. Відкриття в 2004 р.
Хагенберг	Австрія	галузі штучного інтелекту та розвитку програмного продукту в мультимедіа. Налічує 30 компаній
Techno-Z	Австрія	інформаційних технологій та телекомунікації, об'єднує 80 фірм, які співпрацюють із промисловими підприємствами, коледжем телекомунікаційних технологій та університетами
Віденський діловий центр (VBC)	Австрія	біотехнологія, молекулярна і клітинна біологія, має зв'язки із біоцентрами по всьому світі й створив більше 51 тисячі робочих місць, в ньому працює більш ніж 700 учених і навчаються студенти із 40 країн
Науково-технічний центр «Цукуба»	Японія, Токіо	об'єднує 47 науково-дослідних організацій, працює 40 % усіх учених, зосереджених у державному секторі Японії. Зосереджені науково-дослідні лабораторії багатьох відомих національних та зарубіжних компаній

Складено автором за [16].

Діяльність зі створення технопарків має місце і в інших країнах Західної Європи — Німеччині (50 технопарків) та Голландії (45 технопарків), Швеції, Нідерландах, Бельгії.

Серед вдало функціонуючих наразі в Росії технопарків найбільш високий рейтинг мають Томський міжнародний діловий центр «Технопарк», московські технопарки «Центр», «Москворіччя», науковий парк МДУ, Зеленоградський науково-технологічний парк, «Технопарк» ЕТУ (м. Санкт-Петербург), Башкирський інноваційний науково-технологічний парк «Башкортостан» (м. Уфа).

На Британських островах розвивається «Сешкон Глен» у Шотландії, науковий центр в Ірландії, ФРН заснувала технопарки в Штутгарті та Мюнхені, Південна Корея будує місто науки Дае-дук біля Тайхону, Тайвань вибрав для свого центру «Хсингу» місце поблизу Тайбея. Китай створює дослідний центр «Шен-жень»,

поряд з Гонконгом. У Гонконзі ж активно здійснюють свою діяльність два науково-технологічні парки, їх спеціалізацією є розробка електронної техніки нових поколінь. Тайвань також має масштабний технопарк, його особливістю є надання пільгових кредитів фірмам, які бажають вкласти свої кошти в цей парк.

З початку 80-х років формується «друге покоління» наукових парків, здебільшого в країнах Азійсько-Тихоокеанського регіону. На території наукових парків у всіх країнах світу розміщено 11 115 інноваційних компаній, з них 4746 — американських. Керівництво й організація роботи парків здійснюється або спеціальними комітетами з представників фірм і університету, або залученням організацій, які спеціалізуються у сфері управління науковими дослідженнями [16].

Дуже позитивною є тенденція розбудови та реалізації стратегії інноваційно-технологічного розвитку України, націленість нашої країни на формування сучасної прогресивної та потужної моделі економічного розвитку, орієнтованої на модель економіки знань. Так, Законом України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» визначено правові та економічні засади запровадження та функціонування спеціального режиму інноваційної діяльності для 16 технологічних парків України [1], [3].

Наступними в нашій систематизації інтелектуальних центрів ми визначили інтелектуальні центри при ТНК, МНК та глобальних компаніях. Тут можна впевнено стверджувати, що майже кожна ТНК, особливо серед тих, які задіяні в створенні та виробництві товарів, має свій потужний інтелектуальний центр. Тому що її топ-менеджмент добре розуміє, що саме інноваційне, технологічне лідерство є ключовим фактором і має призвести до глобального лідерства, успішної та ефективної діяльності компанії. На сьогодні найбільш наближеними до визначення найуспішніших компаній є два глобальні рейтинги: «Технологічних піонерів 2014 року» (The Technology Pioneers 2014), запропонований увазі світової спільноти Всесвітнім економічним форумом (ВЕФ), та рейтинг найдорожчих глобальних брендів 2015 року «100 найкращих світових брендів 2015 року» (Best Global Brands 2015), запропонований міжнародною консалтинговою групою Interbrand та журналом BusinessWeek [8], [10].

Аналізуючи запропоновані два рейтинги, можна сміливо стверджувати, що компанії технологічного сектору є беззаперечними лідерами. Так, в рейтингу «100 найкращих світових брендів 2015 року» (Best Global Brands 2015) величезним відривом лідерами стали компанії «Apple» та «Google» з вартістю даних

брендів 170,276 млн. дол.США та 120,314 млн.дол. США відповідно.

У своєму дослідженні експерти Interbrand відзначають активне зростання сектора технологічних брендів. Так, з десяти провідних брендів шість відносяться до даного сектора. Крім того, технологічні бренди залишаються лідерами зростання. В даному рейтингу серед 100 компаній 13 припадає на сектор технологій і в сукупності їх вартість становить майже 34% від загальної вартості запропонованих у рейтингу брендів [8], [10].

Серед успішних інтелектуальних центрів при виробничих ТНК, можна навести наступні приклади: інтелектуальний центр Nestlé S.A. (Nestlé Strategische Allianz - стратегічне об'єднання Нестле), RoyalPhilipsElectronics (Концерн «Філіпс»), Amway (Компанія Амвей), Unilever, Google X Lab. Ці компанії мають потужні комплекси. Розгалужені науково-дослідні інноваційні бази, до складу яких входять лабораторії.

Не можна залишити поза увагою корпоративну соціальну відповідальність ТНК та успішних бізнес-структур. Яка полягає в двовекторній діяльності таких суб'єктів: максимізації прибутку та максимальній суспільній віддачі. Тобто, паралельно зі своєю основною діяльністю, бізнес-структури здійснюють активну різноспрямовану соціальну діяльність. Яка в свою чергу сприяє сталому розвитку, а в кінцевому результаті спричиняє позитивний вплив на ступінь конкурентоспроможності країни.

Як свідчить досвід високорозвинених країн світу, упродовж другої половини ХХ ст. традиційні джерела їхньої національної могутності – розмір території країни, її природні ресурси, чисельність населення, військовий потенціал, рівень економічного розвитку та геостратегічні переваги – поступово втрачали свою «виключність» у забезпеченні високого конкурентного статусу національних економік, натомість на перший план висувались такі фактори, як наявність потужного інноваційного потенціалу держав, швидкість опанування ними науково-технологічною моделлю економічного розвитку та, що найголовніше, – якість людського ресурсу та умови його відтворення. Лише ті країни, які створили умови для всебічного, творчого розвитку людини, висувуються нині за показником міжнародної конкурентоспроможності в число абсолютних лідерів через, по-перше, досягнення високих показників продуктивності праці в різних сферах народного господарства; по-друге, можливість динамічно нарощувати інтелектуальний потенціал суспільства, що забезпечує стійкі темпи економічного зростання; по-третє, здатність перманентно модернізувати структуру економіки тощо.

Перелік використаних джерел:

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків».
2. Закон України «Про інноваційну діяльність»// Відомості Верховної Ради України.-2002.- №36.-226 с.
3. Закон України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків».
4. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования / Пер. с англ. – М.: Academia, 1999.
5. Глобальна економіка XXI століття: людський вимір [монографія] / Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, А.М. Колот [та ін.]; за заг.ред. д-ра екон.наук, проф. Д.Г. Лук'яненка та д-ра екон.наук, проф. А.М. Поручника. – К.: КНЕУ, 2008. – 420 с.
6. Глобальное экономическое развитие: тенденции, асимметрии, регулирование: монография [Д.Лукьяненко, А.Колот, Я.Столярчук и др.]: под. науч. ред. профессоров Д. Лукьяненко, А. Поручника, В. Колесова. – К.: КНЭУ, 2013.
7. Доповідь «Промисловість, наука та технології в 2013 році» (Science, Technology and Industry Scoreboard 2013) ОЕСР, - Режим доступу: <http://www.oecd.org/>
8. Звіт за рейтингом «Технологічних піонерів 2014 року», – Режим доступу: <http://www.weforum.org/community/technology-pioneers>
9. Рейтинг глобальної конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Report 2014-2015, WEF), - Режим доступу: <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2014-2015>.
- 10.Рейтинг найдорожчих глобальних брендів 2015 року «100 найкращих світових брендів 2015 року» (Best Global Brands 2015), – Режим доступу: <http://interbrand.com/best-brands/best-global-brands/2015/>
- 11.Рейтинг найкращих університетів світу за версією Quacquarelli Symonds, – Режим доступу: <http://gtmarket.ru/ratings/qs-world-university-rankings/info>
- 12.Рейтинг найкращих університетів світу за версією Times Higher Education, – Режим доступу: <http://gtmarket.ru/ratings/the-world-university-rankings/info>
- 13.Рейтинг найкращих університетів країн з економікою, що розвивається 2015–2016 (Times Higher Education BRICS & Emerging Economies 2015–2016), – Режим доступу: <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2015/brics-and-emerging-economies#!/page/0/length/25>
- 14.Ревуцький С. Основні передумови та загальні риси розвитку технологічних парків у високорозвинених країнах світу / С. Ревуцький // Теорія і практика інтелектуальної власності. - 2014. -№1.
- 15.Столярчук Я.М., Гурова Ю.С. Людський ресурс як пріоритетний компонент інноваційної конкурентоспроможності національної економіки // Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку: Монографія: У 2 т. – Т. I / Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, Антонюк Л.Л. та ін.; За заг. ред. Д.Г. Лук'яненка, А.М. Поручника. – К.: КНЕУ, 2006. – С. 749–766.
- 16.Технопарки. Інноваційний менеджмент. - Режим доступу: <http://polka-knig.com.ua/article.php?book=554&article=28569>
- 17.Федулова Л. К. Інноваційний розвиток економіки: модель, система, управління, державна політика. К., Інститут економічного прогнозування, 2004.
- 18.Knowledge Economy Index (World Bank), 2012, - Режим доступу: <http://data.worldbank.org/data-catalog/KEI>
- 19.United Nations Development Programme: Human Development report/Index, - Режим доступу: <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-report-2014>.

References

1. The law of Ukraine “On amendments to the Law of Ukraine “On special regime of innovation activity of technological parks”.
2. The law of Ukraine “On innovation activity”/
3. The law of Ukraine “On special regime of innovation activity of technological parks”.
4. Bell D. The Coming of post-industrial society. Experience of social forecasting / Ed. from English.. – М.: Academia, 1999.
5. D.G. Lukyanenko, A.M. Poruchnyk, A.M. Kolot [et al.] edited by the Doctor of Science, Economics, prof. D.G. Lukyanenko and the Doctor of Science, Economics, prof. A.M. Poruchnyk (2008), Global`na ekonomika XXI stolittya: lyuds`ky`j vy`mir [The global economy of the XXI century: the human dimension], monografiya, KNEU, Kyiv, Ukraine.

6. D.Lukyanenko, A.Kolot, Ya.Stolyarchuk et al., under academic editing of Doctors D.Lukyanenko, A.Poruchnyk, V.Kolesov (2013), Globalnoe ekonomicheskoe razvitie: tendentsii, asimmetrii, regulirovanie: monografiya [Global economic development: trends, asymmetries, regulation: monograph], monografiya, KNEU, Kyiv, Ukraine.
7. The official site of OECD, Report «Science, Technology and Industry Scoreboard 2013» OECD, - available at: <http://www.oecd.org/>
8. The official site of World Economic Forum, Report «Technology Pioneers, 2014», – available at: <http://www.weforum.org/community/technology-pioneers>
9. The official site of World Economic Forum "The Global Competitiveness Report 2014-2015, WEF", - available at: <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2014-2015>.
10. Report «Best Global Brands 2015», – available at: <http://interbrand.com/best-brands/best-global-brands/2015/>
11. The best universities of the world ration is on a version Quacquarelli Symonds, – available at: <http://gtmarket.ru/ratings/qs-world-university-rankings/info>
12. The best universities of the world ration is on a version Times Higher Education, – available at: <http://gtmarket.ru/ratings/the-world-university-rankings/info>
13. The best universities of the developing economies 2015–2016 (Times Higher Education BRICS & Emerging Economies 2015–2016), – available at: <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2015/brics-and-emerging-economies#!/page/0/length/25>
14. Revutskiy S. Basic pre-conditions and general lines of development of technological parks are in the highly developed countries of the world / S. Revucjkyj // Teorija i praktyka intelektualjnoji vlasnosti. - 2014. -#1.
15. Stolyarchuk Y.M., Gurova Y.S. (2006), Lyuds'kyj resurs yak priorytetnyj komponent innovacijnoji konkurentospromozhnosti nacional'noji ekonomiky` [The human resource as a priority component of the national economy innovation competitiveness], KNEU, Kyiv, Ukraine. - pp. 749-766.
16. Technoparks. Innovative management. - available at: <http://polka-knig.com.ua/article.php?book=554&article=28569>
17. Fedulova L. K. Innovative development of the economy: model, system, management, public policy. K., Instytut ekonomichnogho proghnozuvannja, 2004.
18. Knowledge Economy Index (World Bank), 2012, - available at: <http://data.worldbank.org/data-catalog/KEI>
19. The official site of United Nations Development Programme (2014), "Human Development report/Index", available at: <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-report-2014>

UDC 339.9

PROBLEMS OF PLACEMENT OF THE RUSSIAN STATE EUROBONDS AND WAY OF THEIR OVERCOMING

ПРОБЛЕМЫ РАЗМЕЩЕНИЯ РОССИЙСКИХ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ЕВРООБЛИГАЦИЙ И ПУТИ ИХ ПРЕОДАЛЕНИЯ

Normatova Valentina

Student of the Financial University under the Government of the Russian Federation, 3 year

Butnikov Nikita

Student of the Financial University under the Government of the Russian Federation, 3 year

Норматова Валентина Рустамовна

Студентка Финансового университета при Правительстве РФ 3 курс

Бутников Никита Андреевич

Студент Финансового университета при Правительстве РФ 3 курс